

Un parteneriat european pentru integrare

Oferirea de oportunități pentru integrarea refugiaților¹

pe piața europeană a muncii

Recunoscând faptul că mobilitatea la nivel mondial a devenit o trăsătură inerentă a secolului XXI și că în ultimii ani numărul tot mai mare de persoane care au sosit în statele membre ale UE, în special persoane care au nevoie de protecție internațională, creează o serie de provocări pentru societățile din statele membre,

Recunoscând că acesta este un obiectiv important pentru ca statele membre să reușească să obțină un loc de muncă pentru refugiați, rapid și eficient, în scopul de a face față crizei umanitare cu care se confruntă Europa, asigurându-se totodată că aceștia pot contribui pe deplin la economia și la coeziunea societăților noastre,

Subliniind faptul că pentru integrarea pe piața muncii trebuie să existe un cadru juridic adecvat, investiții suplimentare, luându-se în considerare diferitele niveluri de competențe ale refugiaților și timpul necesar pentru o integrare eficientă a acestora, precum și acțiuni întreprinse de o multitudine de părți interesate, atât publice, cât și private, și faptul că doar un efort coordonat, depus de fiecare parte implicată în domeniile ei respective de competență, poate conduce la rezultate semnificative și durabile,

Recunoscând faptul că în acest domeniu au fost deja adoptate sau sunt în curs de a fi lansate numeroase inițiative naționale și locale, inclusiv de către partenerii sociali și economici, dar că, pentru a răspunde la provocările predominante în materie, trebuie să se depună mai multe eforturi în direcția punerii în aplicare a unei abordări cuprinzătoare care să le permită tuturor părților interesate relevante să acționeze la nivel local, național și european, ținând seama de diferitele relații profesionale și de caracteristicile existente pe piața muncii la nivel național,

Subliniind că ocuparea forței de muncă este un element-cheie al procesului de integrare, astfel cum a evidențiat Comisia Europeană în Planul său de acțiune privind integrarea resortisanților din țările terțe, adoptat la 7 iunie 2016², și că piețele forței de muncă favorabile incluziunii ar trebui să valorifice competențele și talentele tuturor, astfel cum a accentuat Comisia Europeană în Noua sa agendă pentru competențe în Europa, adoptată la 10 iunie 2016³,

Recunoscând rolul esențial îndeplinit de autoritățile publice, în special în faza de primire și în momentul luării primelor măsuri în direcția creării condițiilor adecvate care favorizează integrarea refugiaților pe piața muncii,

¹ Termenul „refugiați” este folosit în titlu și în text din motive de simplitate, dar ar trebui să fie interpretat în sensul că vizează toți resortisanții țărilor terțe care se află în situație de ședere legală pe teritoriul unui stat membru din motive umanitare sau de protecție și cărora li s-a acordat accesul la piața forței de muncă, în conformitate cu legislația națională a statului membru respectiv.

² COM(2016) 377 final

³ COM(2016) 381 final.

Salutând, pe de o parte, angajamentul pe care statele membre și l-au asumat în Concluziile Consiliului privind integrarea resortisanților țărilor terțe aflați în situație de ședere legală în UE, adoptate la 9 decembrie 2016⁴, și care se referă la concentrarea eforturilor lor asupra promovării integrării pe piața muncii a resortisanților țărilor terțe, precum și, pe de altă parte, avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă privind integrarea refugiaților pe piața muncii, astfel cum a fost aprobat de Consiliu la 15 iunie 2017⁵, care invită statele membre să acționeze rapid în domenii precum formarea lingvistică, dacă este posibil combinată cu practica profesională, formarea profesională, locuințele, asistența medicală, îngrijirea copiilor și să asigure funcționarea în sinergie a diferitelor procese care contribuie la integrare,

Subliniind rolul specific pe care îl au partenerii sociali și economici în ceea ce privește integrarea refugiaților pe piața muncii, precum și angajamentul și disponibilitatea acestora de a conlucra cu guvernele și cu alte părți interesate pentru a concepe, a elabora și a pune în aplicare politici favorabile incluziunii, astfel cum au subliniat, printre altele, în declarația lor referitoare la criza refugiaților prezentată cu ocazia reuniunii sociale tripartite la nivel înalt din 16 martie 2016⁶,

Subliniind faptul că egalitatea de șanse și de tratament între lucrătorii naționali și refugiați – în conformitate cu toate cadrele sau acordurile relevante la nivel național, precum și cu situația obiectivă a refugiaților și a competențelor acestora, ca parte a unor instrumente active pe piața muncii de care dispun persoanele în căutarea unui loc de muncă – este esențială pentru consolidarea solidarității și a coeziunii sociale a societăților noastre,

Evidențiind provocarea specifică de identificare și evaluare a aptitudinilor și a competențelor refugiaților și necesitatea de a moderniza și dezvolta în continuare competențele acestora pentru a facilita integrarea lor pe piața europeană a muncii, în special prin cursuri de limbă, învățământ și formare profesională și educație antreprenorială,

Recunoscând rolul pe care îl poate avea antreprenoriatul în integrarea cu succes a refugiaților pe piața europeană a muncii,

Subliniind faptul că ucenicile și alte forme de învățare la locul de muncă pot reprezenta un instrument esențial pentru integrarea pe piața muncii, precum și nevoia de a continua activitatea desfășurată în cadrul Alianței europene pentru ucenicii,

Prin aderarea la prezentul parteneriat, depunem eforturi pentru a promova în continuare integrarea refugiaților pe piața muncii în domeniile noastre respective de competență.

Prezentul parteneriat ar trebui să se bazeze pe următoarele principii:

1. integrarea pe piața muncii ar trebui să fie sprijinită cât mai curând cu putință, întrucât găsirea unui loc de muncă este un factor crucial pentru integrarea în viața economică și socială a țării-gazdă;
2. eforturile depuse în vederea unei integrări reușite ar trebui să fie benefice și să aduce un plus de valoare refugiaților, precum și întregii forțe de muncă, întreprinderilor, economiei și societății în general, în așa fel încât să nu se irosească nicio aptitudine sau competență;

⁴ <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-15312-2016-INIT/ro/pdf>

⁵ <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9258-2017-INIT/ro/pdf>

⁶ <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=521&langId=en&agreementId=5464>

3. integrarea cu succes pe piața muncii necesită o abordare care să implice mai multe părți interesate, autoritățile publice, serviciile de ocupare a forței de muncă, partenerii sociali și economici, organizațiile patronale, camerele de comerț și industrie, camerele de artizanat, întreprinderile și lucrătorii, angajatorii din domeniul serviciilor publice, furnizorii de educație și formare și organizațiile societății civile, cu respectarea deplină a rolului și a competențelor fiecăruia dintre acești actori.

Pentru a promova prezentul parteneriat, partenerii sociali și economici europeni se angajează să întreprindă acțiuni în unul sau mai multe din domeniile următoare, în funcție de prioritățile și de competențele lor:

- promovarea parteneriatului european pentru integrare în rândul membrilor lor și sensibilizarea acestora cu privire la condițiile necesare pentru o integrare rapidă și eficace a refugiaților pe piața muncii, precum și cu privire la avantajele sale economice și sociale, în strânsă cooperare cu autoritățile publice naționale;

colectarea și schimbul de exemple de inițiative și de cele mai bune practici naționale și locale care vizează facilitarea integrării refugiaților pe piața muncii și care se referă la aspecte precum:

- facilitarea identificării, evaluării și documentării competențelor, aptitudinilor și calificărilor;

organizarea de programe de mentorat care să ajute refugiații să se integreze la locul de muncă și/sau să sprijine dezvoltarea competențelor acestora;

oferirea de cursuri de pregătire înainte de angajare și la locul de muncă;

furnizarea de informații și de consiliere refugiaților cu privire la drepturile și obligațiile care le revin în ceea ce privește accesul lor la piața muncii și la locul de muncă, în conformitate cu legislația și practicile naționale;

acordarea de asistență angajatorilor în ceea ce privește recrutarea de refugiați (de exemplu, prin furnizarea de informații privind cadrul juridic, oferirea de cursuri de formare etc.);

sprijinirea formatorilor în adaptarea cursurilor la nevoile refugiaților, de exemplu în cadrul formării profesionale, ținând seama în același timp de nevoile angajatorilor în materie de competențe;

furnizarea de sprijin post-plasament refugiaților după ce încep să lucreze pentru a asigura durabilitatea locurilor de muncă;

promovarea incluziunii și a nediscriminării la locul de muncă;

- furnizarea de feedback autorităților publice, de la toate nivelurile corespunzătoare, despre provocările specifice cu care se confruntă în ceea ce privește integrarea economică și socială a refugiaților și continuarea cooperării cu aceștia, precum și tuturor celorlalte părți interesate relevante, pentru a sprijini integrarea pe piața forței de muncă în domeniile cele mai relevante din țările lor respective;
- încurajarea unei cooperări mai strânse între întreprinderile publice și private, organizațiile patronale, camerele de comerț și industrie, camerele de artizanat, sindicate și asociațiile migrantilor, prin schimburi de obiective, metode și practici legate de integrarea refugiaților pe piața muncii.

Comisia Europeană depune eforturi pentru:

- a colabora în continuare cu partenerii sociali și economici, cu angajatorii și cu alți actori-cheie pentru a sprijini îndeplinirea obiectivelor Parteneriatului european pentru integrare;
- a continua abordarea chestiunii integrării refugiaților pe piața muncii în grupurile, comitetele și rețelele relevante la nivelul UE, cum ar fi Comitetul pentru ocuparea forței de muncă, rețeaua de integrare europeană și Rețeaua europeană a serviciilor publice de ocupare a forței de muncă;
- a colabora cu organismele relevante ale UE, cum ar fi Comitetul Regiunilor și Comitetul Economic și Social European, în domeniul integrării refugiaților pe piața muncii;
- a promova sinergii între fondurile UE relevante pentru a sprijini integrarea refugiaților pe piața muncii, în conformitate cu Planul de acțiune privind integrarea resortisanților țărilor terțe⁷;
- a sprijini, în cadrul Fondului pentru azil, migrație și integrare, proiecte care promovează schimbul de bune practici și de experiență, precum și crearea și dezvoltarea de rețele transnaționale care vizează facilitarea integrării refugiaților pe piața muncii;
- a continua să sprijine identificarea, evaluarea și validarea competențelor și transparența în materie de calificări ale refugiaților, inclusiv prin instrumentele elaborate în cadrul Noii agende pentru competențe în Europa, cum ar fi „instrumentul de stabilire a profilului de competențe al resortisanților din țările terțe”;
- a asigura sinergiile cu alte inițiative conexe la nivel european, în special Alianța europeană pentru ucenicii menită să sprijine integrarea refugiaților pe piața europeană a muncii prin intermediul stagiilor de ucenicie;
- a promova antreprenoriatul în rândul migrantilor, inclusiv al refugiaților, în conformitate cu Planul de acțiune Antreprenoriat 2020⁸;
- a conferi vizibilitate la nivel european activităților puse în practică de către angajatori pentru a sprijini integrarea refugiaților și a altor migranți pe piața muncii prin intermediul inițiativei „Angajatorii își unesc eforturile pentru a contribui la integrare”⁹.

Recunoaștem faptul că aceste acțiuni necesită o abordare multiparticipativă, implicând partenerii sociali și economici, organizațiile comerciale, Comisia Europeană, autoritățile statelor membre, inclusiv serviciile publice pentru ocuparea forței de muncă, întreprinderile mari, IMM-urile și angajatorii din domeniul serviciilor publice, camerele de comerț și industrie, camerele de artizanat, furnizorii de educație și formare, societatea civilă, precum și refugiații înșiși.

Noi, Comisia Europeană și partenerii Comitetului Economic și Social European, ne angajăm să ne reunim periodic pentru a analiza rezultatele obținute și a planifica eventuale acțiuni viitoare.

⁷ COM(2016) 377 final.

⁸ COM/2012/0795 final.

⁹ https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/legal-migration/european-dialogue-skills-and-migration/integration-pact_en

Semnături

Pentru Comisie:

Dimitris Avramopoulos, comisar pentru migrație, afaceri interne și cetățenie

Marianne Thyssen, comisar pentru ocuparea forței de muncă, afaceri sociale, competențe și mobilitatea forței de muncă

Pentru partenerii Comitetului Economic și Social European:

Luca Visentini, secretar general al Confederației Europene a Sindicatelor

Markus J. Beyrer, director general al BusinessEurope

Valeria Ronzitti, secretar general al CEEP

Véronique Willems, secretar general al UEAPME

Arnaldo Abruzzini, director al EUROCHAMBRES